

Etuosto-oikeus markkinoille saatettuun kierrätettyyn materiaaliin

Pantillisten juomapakkausten kierrätysasteet ovat Suomessa huiman korkeat – eri materiaaleista valmistettujen juomapakkausten yhteenlaskettu palautusaste on 93 prosentin luokkaa. Vaikka ihan sataan prosenttiin ei ylletäkään, juomapakkausten kierrätysjärjestelmää hallinnoivan Palpan kautta kulkee valtava määrä juomapakkauksia: vuosittain suomalaiset kierrättävät yli 2 miljardia pulloa ja tölkkiä.

Juomapakkausten materiaalit sopivat kierrätykseen erityisen hyvin. Pulloissa käytettävä PET-muovi sopii kierrätettynäkin elintarvikekäyttöön. Tölkkien alumiinia puolestaan pystytään kierrättämään lähes ikuisesti ja käytettäessä kierrätysmateriaalia uusien tölkkien valmistukseen tarvitaan vain 5 prosenttia siitä energiamäärästä, joka kuluisi tölkin valmistamiseen neitseellisistä raaka-aineista. Myös kierrätyslasin käyttö säästää energiaa uusia lasipakkauksia valmistettaessa.

Suomessa otetaan kaikista kolmesta materiaalista valmistetut juomapakkaukset panttijärjestelmän piiriin. Missään muualla maailmassa ei ole näin kaikenkattavaa juomapakkausten palautusjärjestelmää. Ihan ilmaista palautusjärjestelmän ylläpito ei kuitenkaan ole. Yritykset vastaavat palautusjärjestelmän kustannuksista, jotka kertyvät logistiikasta, materiaalin käsittelystä ja palautuspisteille maksettavista korvauksista.

Kilpailulainsäädännön vuoksi kierrätysjärjestelmän ylläpitäjillä ei ole etuosto-oikeutta elintarvikekelpoiseen kierrätysmateriaaliin, vaan se on myytävä vapaille markkinoille. EU:n asettamiin kierrätystavoitteisiin on mahdotonta päästä, kun etuosto-oikeus materiaaliin suljetussa kierrossa juoma-alalla ei ole mahdollista. Korkeat hygieniavaatimukset täyttävä elintarvikekelpoinen muovi menee hukkaan, jos se käytetään ämpäreihin tai auton osiin.

On luotava mekanismi, joka takaa juomantuottajille oikeudenmukaisen ja välttämättömän pääsyn kierrätysmateriaaleihin, jotka ovat peräisin niiden markkinoille saattamista ja kierrätysjärjestelmällä kerätyistä juomapakkauksista. Tämä oikeudellinen mekanismi, jolla taataan juomantuottajille "etuosto-oikeus", antaa juomantuottajille mahdollisuuden noudattaa EU:n pakollisia tavoitteita kierrätetyn PET:n (rPET) käytöstä.

Tavoitteet:

- Etuosto-oikeus täysin suljetussa kierrätysjärjestelmässä kiertävään materiaaliin, jotta neitseellisen materiaalin käyttöä voidaan vähentää.
- Resurssitehokkaiden kierrätysjärjestelmien säilyttäminen.